

D. Virginis Oetinganæ Historia

Irsing, Jakob

Monachii, 1643

C. III. De signis antiquis, aureis, gemmatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64940](#)

CAPUT III.

De signis antiquis aureis, gemmatis.

IN multis præclarisque donis, quæ Christiana liberalitas in Otinganæ Diuæ sacrarum concessit, iucundè spectantur signa quædam antiqua, materiæ nobilitate, operisque raritate admiranda: nimirum ex auro omnia, gemmisque, & veteri cælaturâ ad eximiam pulchritudinem expolita. Primum est Deiparæ. Signi basis est porticus. supra quam triplici aggestum pulpito assurgit pegma. Ab hoc eminet arcus sapphiris grandibus, pyropisque alternatis relucens. Sedet pro arcu, augustissimâ specie Deipara: Joannes vterque, Baptista, & Euanglista, diuerso ab latere, nixigenibus, in eam oculos intendunt. Pari veneratione de pulpito inferiore vir princeps colit Virginem: Franciæ Regem lilia

G 4 hya-

hyacinthino sparsa pallio videntur prodere. Ex aduersū nobilis armiger cassidem principis vtrāq; manu p̄ se gestat. In porticu, quam operia commodè subiecit artifex, equus faberrimè factus operitur principem famulo frenis admoderante. Arum, quo conflatus est, artificio singulari, candor lacteus perfundit. Simili colore, Deiparæ, Diuorumque cùm huius, tūm reliquorum signorum velatur aurum. Nobilissimum hoc signum, ante alia, oculos mentesque spectantium tenet, artificii licitatem.

Alterum signum Seruatoris ad vitam redditum effingit. Patet ab importicus columnis effulta, flexo in circum ambitu. Collis ei herbidus incumbit: colli sarcophagus. Hinc attollit se Crux, cuius commissurae limbus obit, quatuor geniis per angulos totidem distinctus. Sarcophago adstant, hinc Angelus, illinc ro-

cens

cens à morte triumphatâ Christus.
Effusi per collem stertunt vigiles. In
porticu Christus allocutione huma-
nâ, videndi studio ad sepulchrum e-
gressas attinet mulieres.

Tertium signum Christi ad sup-
plicium rapti simulacrum gerit. Eius
basis est pars urbis, colli subiecta.
Producitur hîc de portâ Christus,
cruce onustus. Collis in medio mi-
les ei tunicam, plagis inhærentem,
deripit: in summo affixus cruci pen-
det. Adstant hinc, mater & Joannes;
è diuerso, nisi coniectura fallit, Cen-
turiô, Christi morientis spectator,
& admirator. Fidem facit, quod ma-
nu gerit, schedion, his verbis cæla-
tum: **V E R E F I L I V S D E I.**

Quartum signum est *Crux* in edi-
to defixa: cuius latera Maria & Joan-
nes tegunt. Gemini cælestes genii
medium insistunt collem. alter ha-
stam, ab latere Christi; spongiam al-
ter, ab oris contactu sacram, effert.

G 5 Ter-

Tertius, basi ab insimâ, flagellum
gásque manibus ostentat.

Quintum signum est *Christus* de
cruce pendens; quam foliosis den-
verticibus moles infixam sustinet.
Diui lateribus molis affabré inserti.

Visitur adhæc gemina effigies a
imitationem D. Dionysii Areopagi-
tæ, abscissum caput ad tumulum
portantis, facta: vtraque gemmis; al-
tera festiuo sub pedibus emblema
exornata.

Sunt & tria sigilla, siue minoral-
gna, artificio maioribus paria: vnu
Deiparæ, D. Catharinæ alterum
ambæ lunis, orbem nondum im-
plentibus, vtero tenuis extant. Te-
tium Angelus. Est etiam tabella ele-
gans, cui Virginis ab Angelo saluta-
tæ emblema, grandisq; supernè sap-
phirus immisus.

Hæc signa, aliisque complura,
pulentiæ Gallicæ monumenta, Bo-
cæ intulisse Ludouicum Barbatum.

Stepha-

Stephani Boiorum Ducis , & Tha-
dæ Mediolanensis filium tradit A-
uent. Quod vt magis liqueat, rem
ab origine repetemus. Gerebatur
sub initia decimi quinti sæculi Chri-
stiani bellum intestinum in Boicâ,
cognatos inter principes: quo Mo-
nachium, pulsis, Ernesto & Wilhel-
mo, legitimis dominis, in potesta-
tem Stephani patrui concessit. Lu-
douicus, Stephani filius, Martem
domesticum auersatus, in Gallias, ad
Elisabetham sororem, Caroli VI.
Regis coniugem discessit. Vbi cùm
ad annum M CCCC X I I . qui Stepha-
no parenti supremus vitæ fuit, degis-
set; populari seditione ad fugæ con-
filia compulsus, excessit Galliâ, redi-
itque in patriam, ingenti cum the-
sauro. In eo fuisse, tradit Auentinus,
simulacra Diuorum, pretiosæ artis,
aurea, gemmata: Deiparam Virgi-
nem, Apostolos, Dionysios, Catha-
rinam, Georgium, quinque Cruces,

Joan-

Joannem Baptistam, Joannem Evangelistam, Michaelem, Barbaram, Philippum, Petrum, Carolum Magnum item pleraque alia, quæ Germania Clenodia vocat. Præterea diadema ta, vasa, gutturnia, cantharos, mallu uia, pateras, lances, patinas, circulos pocula, & huiuscemodi. Insuper torques, annulos, vniones, adamantes, sapphiros, smaragdos, carbunculos, alias gemmas. Addit, huius thauari partem Ingolstadii, & Oeting seruari, atq; monstrari : partem maximam à Ruperto Palatino occupatam, bello Bauarico, cum Alberti Sapiente, & Wolfgango, fratribus gesto. Quæ Oetingæ seruantur, pau lo ante produximus. Ingolstadi pulcherrimum Deiparæ signum, e auro factum, ac gemmis cultissimi exornatum, cum D. Michaëlis, draconi insultantis, faberrimo sigillo vi situr. Regiam gazam vocant incole quam tantâ curâ custodiunt, vt se mel

mel tantum in anno in publicum proferant, sacro Deiparæ in cælum commigrantis die: quo in arâ Basiliæ Marianæ summâ collocata cum admiratione ac voluptate spectatur. Quis ædi Virginis Oetinganæ thesaurum suprà memoratum intulerit, incomptum. Nam Ludouico Barbato fatis defuncto, Henricus Landishutanus opibus Ludouici, etiam sacris, potitus proditur. *Idem Dux Henricus*, inquit Bauholzius, *Posse-
dit omnes diuitias, oppida & vil-
las, imagines B. Virginis, Arch-
angeli Gabrielis, similiter & Apo-
stolorum præfati Ducis Ludouici.*
Vnde nec certum est, ab Ludouico aliquid Oetinganæ Virgini donatum:
nec à vero alienum, eius munifi-
centiæ partem ad Henri-
cum pertine-
re.

*In Contin.
Andr. Ra-
tist.*

CAP.